

30. maj 2005
F12 CHM/KGA

Supplerende notater til samlenotat vedr. rådsmødet (ECOFIN) den 7. juni 2005 (punkt 6.b og 6.c samt punkt 11)

Dagsordenspunkt 6 b): 3. Hvidvaskdirektiv

Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets direktiv om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge samt terrorfinansiering (KOM (2004) 448)

Resume: Forslaget har til formål at sammenskrive de 2 gældende direktiver om bekæmpelse af hvidvask og om bekæmpelse af finansieringen af terrorisme. Derudover gennemfører forslaget anbefalinger fra FATF – den internationale organisation til bekæmpelse af hvidvask og bekæmpelse af finansieringen af terrorisme. Der er opnået enighed om forslaget med Europa-Parlamentet i "1. læsning".

Baggrund og indhold

Kommissionen fremsatte den 30. juni 2004 et forslag til direktiv om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge og terrorfinansiering (3. hvidvaskdirektiv).

Hjemmelsgrundlaget for direktivet er Traktatens artikel 47, stk. 2 og artikel 95. Direktivet skal vedtages med kvalificeret flertal efter fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet, jf. Traktatens artikel 251.

Hvidvask og terrorfinansiering er et internationalt problem. For at sikre et effektivt system mod hvidvask og terrorfinansiering lægger direktivforslaget op til en samordning af bekæmpelsen på EU-plan og på internationalt plan.

Ved hvidvaskning af penge forstås konvertering, overførsel, erhvervelse, besiddelse eller anvendelse af formuegoder eller fortielse eller tilsløring af deres art, oprindelse, lokalisering, bevægelser og ejerforhold samt forsøg herpå eller medvirken hertil med viden eller formodning om, at formuegoderne stammer fra overtrædelse af straffeloven.

Den internationale organisation til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering FATF, hvori Danmark deltager, har vedtaget 40 anbefalinger til bekæmpelse af hvidvask (og fra juni 2003 også terrorfinansiering) samt 8 særlige anbefalinger til bekæmpelse af terrorfinansiering.

Ved udarbejdelsen af både 1. og 2. hvidvaskdirektiv har det været målet, at direktiverne skulle harmonere med de internationale standarder på om-

rådet, herunder særligt FATFs anbefalinger. Som følge af revideringen af FATFs 40 anbefalinger i juni 2003 besluttede Kommissionen at fremsætte et forslag til det foreliggende 3. hvidvaskdirektiv. Revideringen af de 40 anbefalinger har navnlig betydet en mere detaljeret beskrivelse af "kend din kunde"-princippet samt en udvidelse af disse anbefalinger til også at omfatte terrorfinansiering.

Forslaget til det 3. hvidvaskdirektiv indarbejder store dele af FATFs 40 reviderede anbefalinger, således at disse internationale standarder bliver ensartet gennemført i EU. For at skabe større klarhed er direktivforslaget udformet således, at forslaget og de to gældende hvidvaskdirektiver sammentrækkes.

Ud over at videreføre de grundlæggende regler fra de to foregående hvidvaskdirektiver, behandler Kommissionens direktivforslag hovedsageligt følgende forhold:

- En udvidelse af direktivet til ikke kun at bekæmpe hvidvask af penge, men også terrorfinansiering.
- En udvidelse af de to gældende direktiver om hvidvask. Udvidelsen omfatter forsikringsmæglere samt de såkaldte "trust and company service providers". Sidstnævnte omfatter blandt andet personer, der ejer aktier på andres vegne (nominee ordning), personer, der deltager i stiftelsen af eller som bestyrelsesmedlem i et selskab samt personer, der udbyder hjemsted eller adresse for selskaber, (kontorhoteller mv.)
- Anvendelsesområdet udvides endvidere, i overensstemmelse med FATFs anbefalinger, til at omfatte de virksomheder, der udøver aktiviteter på bilagslisten til Kreditinstitutdirektivet (2000/12/EF), uanset om der er tale om en hovedaktivitet. Dette er en udvidelse i forhold til tidligere, hvor direktivet kun omfattede virksomheder, der udøver en af aktiviteterne fra bilagslisten i Kreditinstitutdirektivet som hovedaktivitet. Ændringen betyder først og fremmest, at såfremt en virksomhed erhvervsmæssigt yder kredit uden at dette er en hovedaktivitet, vil virksomheden være omfattet af direktivet.
- Forbud mod anonyme konti samt en mere detaljeret regulering af kravene til kundekendskab, herunder særligt krav om kendskab til selskabers fysiske ejerkreds, "beneficial owners". Der er opnået et kompromisforslag om, at såfremt en fysisk person direkte eller indirekte ejer eller kontrollerer mere end 25 pct. af selskabskapitalen eller stemmerettighederne i et selskab, skal disse personer identificeres mv. inden der kan etableres et kundeforhold med selskabet.
- Endvidere stilles der krav til en øget opmærksomhed på – samt kendskab til – visse typer af kunderelationer, for eksempel kunder, bosiddende i udlandet som indtager højere offentlige embeder mv. – såkaldte "politically exposed persons". Forslaget omfatter kun personer, der bestrider et højere embede i udlandet, hvor kriteriet er, at de er bosiddende i udlandet. Det skyldes, at der alle-

rede eksisterer nationale indberetningssystemer, hvorfor behovet ikke er tilsvarende på nationalt plan.

- Med henblik på at lette byrden om krav til kundekendskab for de virksomheder, der er omfattet af direktivet, indeholder forslaget dog mulighed for, at de omfattede virksomheder, i et vist omfang og under særlige betingelser, kan basere deres kundekendskab på oplysninger fra andre, der har indhentet de i direktivforslaget krævede oplysninger. Det er dog op til det enkelte medlemsland at beslutte.
- Endvidere åbnes der mulighed for, at visse typer af virksomhed, herunder udstedelse af elektroniske penge, under et vist beløb, vil kunne undtages fra direktivets krav til kundekendskab.
- Et krav om at virksomheder, der er omfattet af direktivet, sørger for at deres datterselskaber eller filialer, beliggende udenfor EU, pålægges krav til kundekendskab og opbevaring af oplysninger herom i samme omfang som direktivforslaget.
- En understregning af, at medlemslandene skal sørge for, at de af direktivet omfattede virksomheder hurtigt skal kunne videregive samtlige krævede kundeoplysninger til brug for politiets efterforskning. Det fastslås endvidere, at politiet, om muligt, skal give en tilbagemelding om en sags udfald mv. til de virksomheder, der har underrettet politiet om en hvidvask- eller terrorfinansieringsmistanke.
- Der stilles krav til enten tilladelse til eller registrering af vekselkontorer, pengeoverførselsvirksomheder samt de såkaldte "trust and company service providers". Der stilles derudover krav om tilladelse til spillekasinoer. Derudover skal ledelsen og den fysiske ejerkreds i sådanne virksomheder undergives en "fit and proper" vurdering.
- Endvidere skal det påses, at samtlige personer og virksomheder, der er omfattet af direktivet, overholder kravene i direktivet.
- Endeligt understreges det i direktivforslaget, at landene skal sikre sig, at ansatte i de af direktivet omfattede virksomheder, der underretter politiet om en mistænkelig transaktion, beskyttes bedst muligt mod trusler og lignende.

Tekniske bestemmelser i direktivet kan tilpasses i en komiteprocedure.

Europa-Parlamentets holdning

Rådet har accepteret flertallet af Europa-Parlamentets forslag til ændringer. Drøftelserne har bl.a. drejet sig om bestemmelserne om

- skærpet opmærksomhed for "Politically Exposed Persons" (PEPs), der er bosiddende i udlandet, og
- kravet om 25 % ejerandel i et selskab.

Der er nu opnået enighed om udformning af teksten med Europa-Parlamentet. Drøftelserne Rådets tekst har blandt andet vedrørt PEPs og 'beneficial owner' – herunder de nærmere tekniske bestemmelser vedrørende disse. Herudover har der været en drøftelse om brugen af komiteprocedurer. Teksten i direktivforslaget svarer til, hvad der gælder i de di-

rektiver, der allerede er vedtaget, efter at den såkaldte Lamfalussy-procedure er indført.

(Afstemningen i Europa-Parlamentet finder sted den 25.-26. maj 2005).

Nærhedsprincippet

Kommissionen tilkendegiver i direktivforslaget, at økonomisk kriminalitet, herunder hvidvask, samt terrorfinansiering kun kan bekæmpes effektivt på internationalt plan.

Regeringen er enig i, at bekæmpelsen af hvidvask og terrorfinansiering bedst opnås gennem indførelse af fælles regler på området – både på EU plan og internationalt plan. Regeringen skønner således, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Dansk lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme, jf. lovbekendtgørelse nr. 129 af 23. februar 2004 (hvidvaskloven), 1. og 2. hvidvaskdirektiv er gennemført. På baggrund af FATFs 8 særlige anbefalinger om terrorfinansiering har den danske hvidvasklov, siden 2002, endvidere omfattet terrorfinansiering.

Den danske hvidvasklov har ikke på nuværende tidspunkt gennemført FATFs 40 anbefalinger i den reviderede udgave fra juni 2003.

Høring

I forbindelse med en høring af specialudvalgets medlemmer har Finanstilsynet modtaget svar fra Forsikring & Pension, Advokatrådet, Finansrådet og Foreningen af Statsautoriserede Revisorer.

Forsikring & Pension har særligt gjort opmærksom på, at direktivets krav om identifikation af et selskabs fysiske ejerkreds er udtryk for betydeligt skærpede legitimationsforanstaltninger i forhold til det nugældende direktiv. Forsikring & Pension foreslår på denne baggrund, at identificering af og indhentelse af dokumentation for et selskabs fysiske ejerkreds overlades til en central national offentlig myndighed, da det vil kunne lette byrden for de af direktivet omfattede virksomheder samt deres kunder.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer anfører, at forslaget vil medføre, at revisorer bliver pålagt nye undersøgelsespligter, og at dette vil være omkostningskrævende for revisorer og dermed for kunderne. Foreningen støtter endvidere, at definitionen af "beneficial owner" bliver så tæt på FATF's definition som muligt.

Finansrådet gør opmærksom på, at definitionen af alvorlige forbrydelser i direktivet, som bygger på definitionen i Joint Action 98/733/JHA, kan give problemer i Danmark. Det skyldes, at indberetninger sker på baggrund af *mistanke* om lovovertrædelser, hvilket kan medføre uforholds-

mæssigt mange indberetninger, idet strafferammerne er bredt formuleret i den danske lovgivning. Finansrådet tager afstand fra en så vidtgående anmeldelsespligt.

Med hensyn til "beneficial owners" foretrækker Finansrådet en grænse højere end 10 pct. Definitionen af "political exposed persons" skal være præcis, således at bestemmelsen er operationel i filialledet.

Advokatrådet anfører også betænkeligheder ved definitionen af alvorlige forbrydelser og har endvidere anført en del detailbemærkninger, særligt om afgrænsningen af advokaters forpligtelser til at foretage indberetninger.

Finansforbundet har endvidere understreget vigtigheden af direktivforslagets bestemmelse om tilstrækkelig beskyttelse af ansatte, der underretter politiet om en mistænkelig transaktion.

Holdning

Vedrørende dansk holdning

Danmark har tiltrådt FATFs 40 reviderede anbefalinger fra juni 2003. Da direktivforslaget hovedsageligt gennemfører FATFs reviderede 40 anbefalinger, støtter Danmark generelt forslaget.

Vedrørende andre landes holdning

De øvrige medlemslande har kunnet tilslutte sig den tekst, som formandskabet har forhandlet med Europa-Parlamentet om, og som danner grundlag for "enigheden" med Europa-Parlamentet. Dog har Tyskland insisteret på, at definitionen på "beneficial owner" bliver formuleret som 25% + 1 aktie for aktie- og anpartsselskaber, så definitionen svarer til de gældende regler i Tyskland.

Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Vedtagelse af forslaget til 3. hvidvaskdirektiv vil kræve en ændring af den danske hvidvasklov. Endvidere kan forslaget få betydning for udformningen af anden lovgivning, herunder særligt i selskabslovgivningen.

Den gældende danske hvidvasklov omfatter ikke så detaljerede regler til kundekendskab som foreslået i direktivet. Dette drejer sig særligt om kravene til kendskab til virksomhedens kunder, f.eks. et selskabs fysiske ejerkreds ("beneficial owners") samt krav om øget opmærksomhed overfor kunder, der indtager højere offentlige embeder i udlandet m.v. ("politically exposed persons").

Derudover er de såkaldte "trust and company service providers" ikke omfattet af lovens anvendelsesområde. Krav om registrering af "trust and company service providers" samt vekselkontoer skal ligeledes gennemføres i loven.

Endelig er det nødvendigt at indføre regler om, at det skal påses af de relevante myndigheder, at samtlige personer og virksomheder, som er omfattet af lovens anvendelsesområde, overholder kravene i loven.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Direktivforslaget vil betyde ændringer i de nugældende regler for de virksomheder og personer, som er eller vil blive omfattet af direktivet. Både virksomheder og offentlige myndigheder vil blive pålagt omkostninger i forbindelse med indførelse af de forøgede registrerings- og tilsynsopgaver samt det øgede krav til kundekendskab.

De ændringer vil særligt berøre kravene til kundekendskab samt det forhold, at virksomheder og personer, der ikke på nuværende tidspunkt er underlagt et tilsyn med overholdelsen af hvidvaskreguleringen, vil blive underlagt et sådant tilsyn.

Direktivet vil gøre det lettere at forebygge og opklare hvidvask af penge, samt terrorfinansiering, hvilket rummer sikkerhedsmæssige og samfundsøkonomiske fordele.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er fremsendt faktisk grundnotat den 20. juli 2004, alm. Del bilag 1113. Forslaget blev forelagt i udvalget den 3. december 2004 med henblik på forhandlingsoplæg.

Dagsordenspunkt 6 c): 4. og 7. selskabsdirektiv

Resumé: Forslaget er et led i Kommissionens handlingsplan om en modernisering af selskabsretten og en forbedret selskabsledelse (corporate governance) i EU, som blev vedtaget i maj 2003.

Formålet med forslaget er at understøtte tilliden til de europæiske kapitalmarkeder. Arbejdet hermed er fremskyndet på grund af de seneste regnskabskandaler.

Forslaget indeholder ændringer af 4. direktiv, vedrørende årsregnskaber for visse selskabsformer og af 7. direktiv, vedrørende konsoliderede regnskaber, og omfatter at bestyrelsesmedlemmer skal have kollektivt ansvar for indholdet i årsrapporten, øget gennemsigtighed i transaktioner med nærtstående parter, ændring i oplysningskrav for ikke-balanceførte dispositioner og oplysningskrav vedrørende god selskabsledelse.

4. direktiv om årsregnskab for visse selskabsformer og 7. direktiv om konsoliderede regnskaber er i Danmark indeholdt i årsregnskabsloven.

Baggrund og indhold

Kommissionen har den 28. oktober 2004 fremsat sit forslag til ændring af direktivet om årsregnskab for visse selskabsformer (4. direktiv) og af direktivet om konsoliderede regnskaber (7. direktiv).

Hjemmelsgrundlaget for forslaget er Traktaten om oprettelse af Det europæiske Fællesskab jf. artikel 44, stk. 1. Forslaget skal vedtages med kvalificeret flertal efter fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet jf. artikel 251.

Forslaget har følgende indhold:

a) Kollektivt ansvar for regnskabsaflæggelse

Det foreslås, at medlemmerne af virksomhedernes ledelsesorganer skal være kollektivt ansvarlige overfor virksomheden. De skal sammen sikre, at årsrapporten er udarbejdet og offentliggjort efter de regnskabsregler, som gælder ifølge regnskabsdirektiverne.

Hver medlemsstat skal sikre, at love, regler og administrative procedurer bliver indrettet, så der tages hensyn til reglerne om kollektivt ansvar overfor virksomheden.

b) Offentliggørelse af information om transaktioner med nærtstående parter.

Virksomhederne skal efter forslaget give flere oplysninger om transaktioner med nærtstående parter. I henhold til forslaget skal oplysningskravene udvides til at omfatte flere typer af nærtstående parter, som f.eks. nøglepersoner i ledelsen eller bestyrelsesmedlemmers ægtefæller.

Forslaget omfatter såvel børsnoterede virksomheder som ikke-børsnoterede virksomheder. For børsnoterede virksomheder blev det imidlertid indført 1. januar 2005, at de i forbindelse med aflæggelse af koncernregnskab skal følge de internationale regnskabsstandarder (IFRS)¹. Da direktivet ikke medfører flere bestemmelser end IFRS, vil direktivet ikke ændre reglerne for børsnoterede virksomheder i forbindelse med aflæggelse af koncernregnskab.

Oplysningerne skal gives, hvis der er tale om væsentlige transaktioner, der er gennemført under ikke-normale markedsbaserede vilkår. Medlemslandene kan vælge at undtage små virksomheder, der aflægger årsrapport efter regnskabsklasse B.

c) Øget gennemsigtighed af ikke-balanceførte dispositioner

Udviklingen i finansielle instrumenter og Special Purpose Entity (SPE) ligger til grund for forslaget. En SPE er en virksomhed, der er oprettet til at varetage et helt bestemt og afgrænset formål i forhold til en koncern. Kendetegnende ved SPE'er er, at der er en form for tilknytning til koncernen, men at koncernen ikke har ejerandel i SPE'en, dvs. de formelle ejerrettigheder imellem koncernen og SPE'en ofte alene er fastsat med henblik på at undgå konsolidering med koncernen.

Kommissionen har valgt ikke at foreslå specifikke regler, men derimod minimumsregler, for denne type af dispositioner, idet det vurderes, at det er vanskeligere for virksomhederne at udarbejde en konstruktion til at omgå minimumsregler, end det er for specifikke regler.

I henhold til forslaget skal virksomheden angive arten og forretningsformålet for de af virksomhedens dispositioner, som er udeladt fra balancen, herunder den økonomiske indvirkning på virksomheden (koncernen), hvis den pågældende information er væsentlig og hjælper til at fastlægge den finansielle stilling i virksomheden (koncernen).

Medlemslandene kan vælge at undtage små virksomheder, der aflægger årsrapport efter regnskabsklasse B.

Der er tale om en ændring af indholdet af den nuværende direktivregel om eventualforpligtelser, såvel uden for koncernforhold som i koncernforhold.

d) Redegørelse om god selskabsledelse

¹ De internationale regnskabsstandarder benævnes både IFRS (International Financial Reporting Standards) og IAS (International Accounting Standards). IFRS er den nye benævnelse der afløser IAS. IFRS anvendes således, hvis der er tale om nye standarder eller, eller hvis der tales om standarderne generelt, mens IAS anvendes om konkrete gamle standarder.

Med direktivforslaget skal en børsnoteret virksomhed i årsrapporten og koncernregnskabet fremover medtage en henvisning til den kodeks for god selskabsledelse, som virksomheden skal følge eller har valgt (følg-princippet). Såfremt virksomheden har ret til at fravige fra dele af en kodeks, skal den forklare, hvilke dele der er fraveget og årsagerne hertil (forklar-princippet).

Direktivforslagets forslag om 'følg' eller 'forklar' indeholder dermed alene en henvisningsbestemmelse vedrørende virksomhedens kodeks for god selskabsledelse. Det er stadig national lovgivning eller standarder i det land, hvor virksomheden er registeret, der afgør, om en børsnoteret virksomhed er a) forpligtet til at følge en bestemt kodeks, b) frivilligt kan vælge en kodeks eller c) helt kan undlade at følge en kodeks for selskabsledelse.

Udover følg- og forklar-princippet indeholder direktivforslagets punkt om redegørelse for selskabsledelse desuden at den børsnoterede virksomhed i årsrapporten i hovedtræk skal beskrive virksomhedens interne kontroller og risikoledelessystemer i relation til virksomhedens finansielle rapporteringsproces, samt at der skal oplyses om sammensætningen af ledelsen, dens funktion og komitéer.

Der er krav om, at revisorerne foretager et konsistenscheck af redegørelsen om god selskabsledelse.

Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke på nuværende tidspunkt tilkendegivet en holdning til forslaget.

Nærhedsprincippet

Det tilkendegives i forslaget, at der er behov for EF-lovgivning på området. Baggrunden herfor er, at det drejer sig om at skabe et regelsæt, der omfatter fælles elementer, der skal finde anvendelse på transnationalt niveau. På grund af regelsættets omfang og indvirkning træffes sådanne foranstaltninger bedst på europæisk plan. Regeringen skønner, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

a) Kollektivt ansvar for regnskabsaflæggelse

Ifølge årsregnskabsloven har hvert enkelt medlem af direktion og bestyrelse et ansvar for, at årsrapporten udarbejdes i overensstemmelse med lovgivningen og eventuelle yderligere krav til regnskaber i vedtægter eller aftaler. Medlemmerne af de ansvarlige ledelsesorganer skal skrive under på en ledespåtegning. Et medlem, som er uenig i årsrapporten skal også skrive under, men ledelsesmedlemmet kan tilkendegive sine indvendinger med konkret og fyldestgørende begrundelse i tilknytning til sin underskrift og ledespåtegningen.

Dansk lovgivning indeholder derfor allerede et krav om, at hele bestyrelsen og direktionen er ansvarlige for indholdet i årsrapporten og sanktioner i forbindelse hermed. Det forventes derfor ikke, at direktivforslaget vil ændre de nuværende danske regler.

b) Offentliggørelse af information om transaktioner med nærstående parter

De i Danmark gældende regler om offentliggørelse af transaktioner med nærstående parter fremgår af årsregnskabslovens § 70 – dog med undtagelse af *børsnoterede virksomheder*, i forbindelse med de aflægges koncernregnskab, hvor gældende dansk lov siden 1. januar 2005 har været IFRS.

Årsregnskabslovens § 70 gælder for virksomheder i klasse B, C og D. Ifølge bestemmelsen skal virksomhederne oplyse om transaktioner med nærstående parter samt oplyse om de nærstående parter, som har bestemmende indflydelse på virksomheden. Der er ikke krav om angivelse af beløbsstørrelser på transaktionerne. 100 % ejede dattervirksomheder er under visse betingelser fritaget for at oplyse om transaktioner med nærstående parter.

Oplysningerne skal gives både i moderselskabets årsrapport og koncernregnskabet, medmindre der er tale om moderselskabets transaktioner med helt eller delvist konsoliderede virksomheder. Direktivet medfører en ændring af de nuværende danske regler i årsregnskabsloven, i form af en mere omfattende definition af 'nærstående parter', som er lig definitionen i IFRS. Børsnoterede virksomheder vil i aflæggelsen af koncernregnskab fortsat skulle følge IFRS, som stiller flere krav til oplysninger end årsregnskabsloven og direktivet.

c) Øget gennemsigtighed af ikke-balanceførte dispositioner

Sammenhængen mellem koncernen og SPE-virksomheden opstår som følge af, at koncernen ofte har stillet en form for sikkerhed eller lignende overfor SPE-virksomheden.

Hermed vil koncernen i henhold til årsregnskabsloven skulle oplyse om eventualforpligtelser overfor SPE-virksomheden. Direktivforslaget indebærer en ændring af indholdet til årsregnskabslovens bestemmelse om eventualforpligtelser. Årsregnskabslovens regel om eventualforpligtelser gælder uanset, om der er etableret et koncernforhold imellem koncernen og SPE'en.

Årsregnskabsloven indeholder desuden en bestemmelse om, at karakteren og værdien af virksomhedens eventualaktiver skal oplyses. Direktivforslaget indeholder ikke denne bestemmelse om *eventualaktiver*. Direktivet medfører imidlertid flere regler for *eventualforpligtelser*, end årsregnskabsloven. I fald man fra dansk side vælger at ændre reglerne for eventualakti-

ver, så de følger direktivets regler for eventualforpligtelser, kan det medføre en ændring af årsregnskabslovens regler for eventualaktiver,

De internationale regnskabsstandarder, IFRS, der gælder for de børsnoterede virksomheders koncernregnskaber fra 1. januar 2005, stiller mere specifikke krav end 7. direktiv og årsregnskabsloven, i form af et fortolkningsbidrag til IFRS, hvori der stilles krav om, at en SPE skal konsolideres, når realiteten af forholdet imellem en virksomhed og en SPE indikerer, at SPE'en reelt er kontrolleret af virksomheden. I forhold til årsregnskabsloven medfører direktivet, at de danske regler om eventualforpligtelser og eventualaktiver præciseres.

d) Redegørelse om god selskabsledelse

Årsregnskabsloven regulerer indholdet af ledelsesberetningen for børsnoterede virksomheder. I henhold til årsregnskabsloven er der ikke krav om, at børsnoterede virksomheder skal oplyse om god selskabsledelse (corporate governance) i ledelsesberetningen. Årsregnskabsloven indeholder dog forskellige oplysningskrav, der kan henføres til god selskabsledelse.

Årsregnskabsloven stiller for eksempel krav om, at der i ledelsesberetningen i årsrapporten skal oplyses om de ledelseshverv, som virksomhedens bestyrelses- og direktionsmedlemmer beklæder i andre danske aktieselskaber, bortset fra dets egne 100 % ejede datterselskaber. Direktivet medfører forøgede oplysningskrav for børsnoterede virksomheder i forhold til nuværende dansk lovgivning, fx at de skal oplyse om hovedtræk i interne kontroller og om risikostyringssystemer, som har betydning for den finansielle rapporteringsproces.

I Danmark er ledelsesberetningen en del af virksomhedens årsrapport og er derfor omfattet af den lovpligtige revision. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har mulighed for at fravige kravene til ledelsesberetningen for statslige aktieselskaber.

Høring

Kommissionens foreslåede ændring af 4. og 7. direktiv er af EU-specialudvalget sendt i skriftlig høring den 17. december 2004 blandt udvalgets medlemmer.

EU Specialudvalget har modtaget i alt 11 høringssvar. Dansk Industri kan tilslutte sig indholdet i direktivet. Danmarks Rederiforening, Landbrugsrådet, Realkreditrådet, Forsikring & Pension, Finansforbundet, FSR (Foreningen af Statsautoriserede revisorer), Dansk Aktionærforening og Finansrådet har kommenteret det oprindelige fremsatte direktivforslag.

Der er taget højde for flere af høringssvarene i kompromisforslaget og nedenstående indeholder de høringssvar, der ikke er taget højde for i kompromisforslaget.

a) Øget gennemsigtighed af ikke-balanceførte dispositioner og øget gennemsigtighed i transaktioner med nærtstående parter

Landbrugsrådet mener ikke, at der bør ske stramninger for så vidt angår oplysningskravene i forbindelse med ikke-balanceførte dispositioner og transaktioner med nærtstående parter.

FSR påpeger, at der ikke bør skelnes imellem transaktioner foretaget på normale markedsbaserede vilkår og ikke-normale markedsbaserede vilkår.

b) Redegørelse om god selskabsledelse

Realkreditrådet, Finansrådet, Forsikring & Pension, Danmarks Rederiforening og FSR mener, at direktivets forslag til en redegørelse om god selskabsledelse bør udgå.

Danmarks Rederiforening nævner til direktivforslaget, at der fra dansk side bør arbejdes på, at virksomhederne skal afgive erklæring om, hvorvidt en Corporate Governance kode følges, og hvor sådan en kode følges, helt eller delvis afgive en generel erklæring herom, uden at erklæringen skal forholde sig til de enkelte punkter i koden.

Finansforbundet og Dansk Aktionærforening støtter kommissionens forslag om en redegørelse om god selskabsledelse og Dansk Aktionærforening anbefaler, at et lignende krav kommer til at gælde for virksomheder noteret på en alternativ markedsplads.

Holdning

Vedrørende dansk holdning

Danmark støtter generelt direktivforslagets målsætning om at understøtte offentlighedens tillid til de europæiske kapitalmarkeder. I forlængelse heraf finder Danmark, at forslaget indeholder nogle gode punkter til at opnå denne målsætning. Det drejer sig om præcisering af ledelsens ansvar for indholdet i årsrapporten, øget gennemsigtighed i transaktioner med nærtstående parter for ikke-børsnoterede virksomheder samt ændring i oplysningskrav for ikke-balanceførte dispositioner.

Vedrørende andre landes holdning

Medlemslandene har på rådsarbejdsgruppemøderne generelt været positive overfor direktivforslaget, herunder forslaget om en redegørelse for god selskabsledelse, der bygger på følg- og forklar-princippet.

Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Direktivforslaget forventes ikke at få statsfinansielle konsekvenser.

Direktivforslaget forventes at få *lovgivningsmæssige* konsekvenser.

Årsregnskabsloven fastsætter et fælles ledelsesansvar for informationerne i virksomhedens årsrapporter, men forslaget formulerer om et kollektivt ansvar med henblik på fastlæggelse af sanktioner kan kræve præciseringer i årsregnskabsloven og selskabslovgivningen.

Endvidere skal der gennemføres ændringer af årsregnskabslovens bestemmelser om oplysningskravene vedrørende nærtstående parter, eventualaktiver- og forpligtelser for både børsnoterede virksomheder og ikke børsnoterede virksomheder.

I årsregnskabsloven vil lovreglerne om indholdet af ledelsesberetningen for børsnoterede virksomheder skulle suppleres med direktivforslagets bestemmelser om god selskabsledelse, herunder om redegørelsen for god selskabsledelse.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget har til formål at understøtte tilliden til kapitalmarkederne og indeholder derfor en ændring af årsregnskabsregler på fire udvalgte punkter. På grund af forslaget begrænsede omfang forventes de samfundsmæssige konsekvenser umiddelbart at være begrænsede.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grundnotat blev oversendt den 26. november 2004.

Dagsordenspunkt 11: EF-domstolens praksis på skatteområdet

Indhold og baggrund

Emnet blev første gang rejst af Tyskland på ECOFIN-frokosten den 18. januar 2005 og er desuden blevet drøftet på ECOFIN-frokoster den 17. februar 2005 og den 12. april 2005.

Tyskland ønsker en nedsættelse af en gruppe på højt niveau til at overveje EF-domstolens praksis på skatteområdet. Tyskland har endvidere konkrete forslag til en ændring af Domstolens nuværende praksis.

EF-domstolen tager i konkrete sager stilling til, om EU-landenes skatteregler overholder EU-retten, herunder de grundlæggende frihedsrettigheder efter Traktaten (dvs. arbejdskraftens fri bevægelighed, fri etableringsret, fri udveksling af tjenesteydelser mv.).

Når EF-domstolen dømmer, at skatteregler i et medlemsland strider mod EU-retten, får det konsekvenser for alle medlemslande, der måtte have tilsvarende regler. De berørte lande skal ændre de pågældende skatteregler og tilbagebetale de berørte skatter. Alle medlemslande må således løbende overvåge, om domme fra EF-domstolen, som vedrører reglerne i en anden medlemsstat, kan få betydning for dem.

Effekten kan være, at skatter, der er indbetalt længe før domstidspunktet, skal tilbagebetales. F.eks. blev en østrigsk skatteyder, som havde solgt aktier i et tysk selskab, i 1996 udsat for en østrigsk beskatning af fortjenesten, der var hårdere end beskatningen, hvis hun havde solgt aktier i et østrigsk selskab. EF-domstolen gav hende i 2004 ret i en påstand om, at beskatningen i 1996 var i strid med EU-retten. Dommens præmisser medførte, at det formentligt også var i strid med EU-retten, da Danmark havde regler i aktieavancebeskatningslovens § 2 a, der medførte en højere beskatning, når personer her i landet solgte aktier i selskaber i i lavskattelands, i forhold til beskatningen ved salg af aktier i danske selskaber. De danske regler er netop ændret med ophævelse af § 2 a, og de skatteydere, som er blevet beskattet efter denne regel i perioden fra og med 1996, har fået mulighed for at få ændret beskatningen, som om § 2 a ikke eksisterede, med deraf følgende tilbagebetaling af skat.

Dertil kommer, at EF-domstolens praksis udvikler sig med tiden. En national regel, der af EF-domstolen i dag vurderes til at være i overensstemmelse med EU-retten, kan som følge heraf senere blive anset som værende i strid med gældende EU-ret.

Tyskland har udsigt til betragtelige provenutab i både direkte og indirekte skatter som følge af EF-domstolens afgørelser. Tyskland er særligt

bekymret for den bagudrettede virkning af dommene. På den baggrund foreslår Tyskland:

- at Kommissionen skal være tilbageholdende med at rejse Traktatkrænkelssager,
- at EF-domstolens domme alene skal have fremadrettet virkning
- at EF-domstolen skal tage hensyn til provenuvirkningerne i medlemslandene,
- at EF-domstolen skal tage hensyn til forholdet mellem EU-ret og national forfatningsret, og
- at EF-domstolen skal tage hensyn til anerkendte internationale principper i skatteretten.

Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ikke umiddelbare lovgivningsmæssige konsekvenser. En begrænsning af virkningerne af EF-domstolens praksis kan medføre en tilsvarende begrænsning af provenutabet som følge af EF-domstolens afgørelser.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Andre landes holdninger

Der var under ECOFIN-frokosten den 12. april 2005 blandt medlemslandene enighed om at nedsætte en uformel gruppe på højt niveau til drøftelse af sagen.

Dansk holdning

Vi er fra dansk side positive over for det tyske forslag om at drøfte EF-domstolens praksis på skatteområdet i en høj niveaugruppe.